

γέλιο

γέλιο, το, ουσ. [<μσν. γέλιο <γελῶ], το γέλιο. (Ακολουθούν 53 φρ.)·

- αρχίζω τα γέλια ή αρχίζω το γέλιο, γελώ: «είναι τόσο αστείος άνθρωπος και, κάθε φορά που τον βλέπω, αρχίζω τα γέλια»·
- βαστώ τα γέλια μου, βλ. φρ. κρατώ τα γέλια μου·
- βαστώ την κοιλιά μου απ' τα γέλια ή βαστώ την κοιλιά μου απ' το γέλιο, βλ. λ. [κοιλιά](#)·
- βγάζει γέλιο, (για ηθοποιούς, θεατρικά ή κινηματογραφικά έργα)προκαλεί το γέλιο: «να πας να δεις το τάδε έργο, γιατί βγάζει γέλιο || μ' αρέσει ο τάδε κωμικός, γιατί βγάζει γέλιο»·
- γίνεται γέλιο, βλ. συνηθέστ. πέφτει γέλιο·
- δεν είναι για γέλια, (για δουλειές ή υποθέσεις) παρουσιάζει σοβαρές δυσκολίες ή έχει σοβαρό ενδιαφέρον: «πρόσεξε καλά, γιατί η δουλειά δεν είναι για γέλια || η υπόθεση δεν είναι για γέλια, γιατί, αν φτάσει σε αίσιο τέλος, θα ωφεληθούμε όλοι»·
- δουλειά για γέλια, βλ. λ. [δουλειά](#)·
- έβαλα τα γέλια ή έβαλα το γέλιο, βλ. φρ. μ' έπιασαν τα γέλια·
- έγινε γέλιο, βλ. συνηθέστ. έπεσε γέλιο·
- είμαι για γέλια, κατάντησα αστείος, γελοίος: «ύστερα από τέτοια γκάφα που έκανα μπροστά σε τόσο κόσμο, είμαι για γέλια»· βλ. και φρ. είναι για γέλια·
- είναι για γέλια, **α.** (για πρόσωπα) είναι αστείος, γελοίος: «κάθε φορά που ντύνεται μοντέρνα αυτός ο γέρος, είναι για γέλια». **β.**(για δουλειές) είναι πανεύκολη: «ανάθεσέ μου κάτι πιο δύσκολο, γιατί, αυτό που μου 'δωσες να κάνω, είναι για γέλια». **γ.** (για κατασκευές), είναι πολύ πρόχειρη, πολύ κακότεχνη: «παιδευόσουν δυο μέρες να στήσεις ένα φράχτη κι αυτό που έκανες είναι για γέλια»· βλ. και φρ. είμαι για γέλια·
- είναι για γέλια και για κλάματα, λέγεται για κωμικοτραγικές καταστάσεις, στις οποίες δεν ξέρει κανείς αν πρέπει να γελάσει ή να κλάψει: «απ' τη μέρα που χώρισε με τη γυναίκα του, γυρίζει μεθυσμένος στους δρόμους κι είναι για γέλια και για κλάματα ο φουκαράς»·
- είναι με το γέλιο στο στόμα, είναι χαμογελαστός, έχει καλή διάθεση: «απ' το πρωί που σηκώνεται μέχρι το βράδυ που πλαγιάζει, είναι με το γέλιο στο στόμα». Συνήθως μετά το ρ. ακολουθεί το πάντα·
- είχαμε γέλιο ή είχαμε πολύ γέλιο, **α.** μας συνέβησαν τόσο αστείες, τόσο φαιδρές καταστάσεις, που προκαλούσαμε με το πάθημά μας έντονο γέλιο στους άλλους: «όταν βγήκαμε απ' τη λακκούβα με τις λάσπες, είχαμε πολύ γέλιο και στο τέλος αρχίσαμε να γελάμε κι εμείς με τα χάλια μας». **β.** περάσαμε πάρα πολύ χαρούμενα, πάρα πολύ ευχάριστα, βρισκόμασταν σε μεγάλη ευθυμία: «είχαμε πολύ γέλιο, όταν άρχισε να μας λέει ο τάδε τα πετυχημένα του ανέκδοτα»·
- έκλαψα απ' τα γέλια ή έκλαψα απ' το γέλιο, γέλασα πάρα πολύ: «ήταν τόσο αστεία η κατάσταση, που έκλαψα απ' το γέλια». Από το ότι συμβαίνει πολλές φορές το έντονο γέλιο να φέρνει δάκρυα στα μάτια·
- έπεσε γέλιο ή έπεσε πολύ γέλιο, **α.** δημιουργήθηκε αστεία, γελοία κατάσταση σε βάρος κάποιου, που διασκέδασε την ομήγυρη: «την ώρα που τα 'ριχνε στην γκόμενα, του πέταξε ο τάδε από μακριά ένα κεσεδάκι γιαούρτι κι έπεσε πολύ γέλιο». **β.** γελάσαμε, περάσαμε καλά, διασκεδάσαμε, ευχαριστηθήκαμε πολύ: «στο πάρτι του τάδε έπεσε γέλιο»·

-έπεσε κάτω απ' τα γέλια, συνταράχτηκε από τα γέλια, δεν μπόρεσε να κρατηθεί όρθιος από τα δυνατά γέλια: «του είπα τόσο πετυχημένο ανέκδοτο, που έπεσε κάτω απ' τα γέλια»·

-έπεσε το γέλιο της αρκούδας, δημιουργήθηκε τόσο αστεία, τόσο φαιδρή κατάσταση που όλοι οι παρευρισκόμενοι γέλασαν έντονα: «έλεγε τόσο πετυχημένα ανέκδοτα, που έπεσε το γέλιο της αρκούδας || μόλις τον είδαμε να γλιστράει και να κυλιέται με τα καλά του μέσα στις λάσπες, έπεσε το γέλιο της αρκούδας». Από το γέλιο που προκαλούν στην ομήγυρη τα καμώματα της αρκούδας. Αξέχαστο θα μας μείνει το πώς κοιμάται η Βουγιουκλάκη(;)·

- έπεσε χοντρό γέλιο, βλ. φρ. έπεσε το γέλιο της αρκούδας·

- έσκασα απ' τα γέλια ή έσκασα στα γέλια ή έσκασα στο γέλιο, γέλασα υπερβολικά, ασταμάτητα, ξεκαρδίστηκα μέχρι του σημείου να νιώσω δυσφορία: «μόλις τον είδα να γλιστρά και να πέφτει με το καινούριο του κουστούμι μέσα στις λάσπες, έσκασα στα γέλια». (Λαϊκό τραγούδι: βρε του γελάω δε μου ξηγιέται, **σκάει απ' τα γέλια** κι όλο κουνιέται)·

- έχει το γέλιο στο στόμα, βλ. συνηθέστ. είναι με το γέλιο στο στόμα·

- κάναμε γέλιο, βλ. φρ. έπεσε γέλιο·

- κάνω γέλια ή κάνω γέλιο, γελώ κάπως έντονα: «κάθε φορά που μου λέει ανέκδοτα αυτός ο άνθρωπος, κάνω γέλια»·

- κατάπια τα γέλια μου ή κατάπια το γέλιο μου, πίεσα τον εαυτό μου για να μη γελάσω: «μόλις τον είδα κάποια στιγμή ν' αγριεύει, κατάπια τα γέλια μου»·

- κατουρήθηκα απ' τα γέλια ή κατουρήθηκα στα γέλια ή κατουρήθηκα στο γέλιο, γέλασα υπερβολικά, ξεκαρδίστηκα: «έγινε τέτοια πλάκα, που κατουρήθηκα στα γέλια». Από το ότι συμβαίνει μερικές φορές το έντονο γέλιο να προκαλεί ακράτεια·

- κρατώ τα γέλια μου, τα συγκρατώ, συγκρατιέμαι να μη γελάσω: «έλεγε τέτοιες κοτσάνες, αλλά κρατούσα τα γέλια μου, γιατί δίπλα μου καθόταν η γυναίκα του»·

- κρατώ την κοιλιά μου απ' τα γέλια ή κρατώ την κοιλιά μου απ' το γέλιο, βλ. λ. [κοιλιά](#)·

- λιγώθηκα απ' τα γέλια ή λιγώθηκα στα γέλια ή λιγώθηκα στο γέλιο, γέλασα τόσο πολύ, που μου ήρθε ζάλη: «ήταν τόσο αστεία η φάση, που λιγώθηκα απ' τα γέλια»·

- λύθηκα απ' τα γέλια ή λύθηκα στα γέλια ή λύθηκα στο γέλιο, βλ. φρ. κατουρήθηκα απ' τα γέλια·

- λύθηκε ο αφαλός μου απ' τα γέλια ή μου λύθηκε ο αφαλός απ' τα γέλια, βλ. λ. [αφαλός](#)·

- μ' έπιασαν τα γέλια ή μ' έπιασε το γέλιο, άρχισα να γελώ: «μόλις τον είδα ντυμένο σαν παλιάτσο, μ' έπιασαν τα γέλια»·

- με πνίγουν τα γέλια ή με πνίγει το γέλιο, ξεκαρδίζομαι, μου κόβεται η ανάσα από το έντονο γέλιο: «κάθε φορά που λέει ανέκδοτο αυτός ο άνθρωπος, με πνίγουν τα γέλια»·

- μη γελάσω! εκφράζει έντονη δυσφορία σε αυτά που λέει κάποιος, γιατί είμαστε πέρα για πέρα αντίθετοι με αυτά, γιατί πιστεύουμε ότι είναι ψέματα, ότι υπερβάλει ή, γιατί, ό,τι είπε το είπε από φθόνο: «με κατηγορήσε πως ήμουν ένα με τους χουντικούς κατά την περίοδο της δικτατορίας, όμως μη γελάω! Εγώ βρισκόμουν τότε στη Μακρόνησο μαζί με τον τάδε και τον τάδε!»·

- μου 'ρχεται να βάλω τα γέλια, νιώθω έντονη τη διάθεση να γελάσω: «είναι τόσο αστείος άνθρωπος και, κάθε φορά που τον βλέπω, μου 'ρχεται να βάλω τα γέλια»·

- *μπήγω τα γέλια*, γελώ έντονα, δυνατά, ξεκαρδίζομαι: «μόλις του πεις κανένα πετυχημένο ανέκδοτο, μπήγει τα γέλια και δεν μπορεί να σταματήσει»·
- *ξελιγώθηκα απ' τα γέλια* ή *ξελιγώθηκα στα γέλια* ή *ξελιγώθηκα στο γέλιο*, γέλασα τόσο πολύ, που δεν μπορούσα να σταθώ όρθιος, εξαντλήθηκα από το πολύ γέλιο: «επακολούθησε τέτοια σκηνή, μόλις τον έπιασε η γυναίκα του να σαλιαρίζει με την γκόμενά του, που ξελιγώθηκα στα γέλια»·
- *ξεράθηκα απ' τα γέλια* ή *ξεράθηκα στα γέλια* ή *ξεράθηκα στο γέλιο*, γέλασα τόσο πολύ, που δεν μπορούσα να κουνηθώ: «όταν είδα τις δυο γυναίκες να πιάνονται απ' τα μαλλιά στη μέση του δρόμου, ξεράθηκα απ' τα γέλια»·
- *ξέσπασα στα γέλια* ή *ξέσπασα στο γέλιο*, δεν μπόρεσε να κρατηθώ άλλο και άρχισα να γελώ απότομα και έντονα: «μόλις τον είδα να πέφτει μέσα στο δρόμο και να σκορπίζουν τα πράγματα που κουβαλούσε, ξέσπασα στα γέλια»·
- *πατώ τα γέλια* ή *πατώ το γέλιο*, γελώ έντονα: «κάθε φορά που ακούω κάποιο πετυχημένο ανέκδοτο, πατώ τα γέλια»·
- *πέθανα απ' τα γέλια* ή *πέθανα στα γέλια* ή *πέθανα στο γέλιο*, βλ. φρ. *έσκασα απ' τα γέλια*·
- *πέφτει γέλιο* ή *πέφτει πολύ γέλιο*, έχει δημιουργηθεί αστεία, γελοία κατάσταση σε βάρος κάποιου, που διασκεδάζει την ομήγυρη: «πάμε γρήγορα στο καφενείο, γιατί μου είπαν πως άρχισε πάλι ο τάδε τα δικά του και πέφτει πολύ γέλιο»·
- *πάνω την κοιλιά μου απ' τα γέλια* ή *πάνω την κοιλιά μου απ' το γέλιο*, βλ. λ. [κοιλιά](#)·
- *πνίγηκα απ' τα γέλια* ή *πνίγηκα στα γέλια* ή *πνίγηκα στο γέλιο*, βλ. φρ. *έσκασα απ' τα γέλια*·
- *πνιχτά γέλια* ή *πνιχτό γέλιο*, που εκδηλώνεται με τρόπο, ώστε να μην ακουστεί, που πιέζει τον εαυτό του, ώστε να μην ακουστεί: «απ' το βάθος της σάλας, μόλις που ακούστηκαν τα πνιχτά γέλια του τάδε»·
- *ρίχνω γέλια* ή *ρίχνω γέλιο*, γελώ έντονα: «έριξα τέτοια γέλια, μόλις τον είδα να πέφτει μέσα στις λάσπες, που μου 'ρθαν δάκρυα στα μάτια!»·
- *ρίχνω το γέλιο*, γελώ πάρα πολύ έντονα, ξεκαρδίζομαι: «έριξα το γέλιο, μόλις είδα τις δυο νύφες να πιάνονται απ' τα μαλλιά». Η έκφραση λέγεται με το το τονισμένο·
- *σε καλό να μας βγουν τα γέλια* ή *σε καλό να μου βγουν τα γέλια* ή *σε καλό να μου βγει το γέλιο*, λέγεται στην περίπτωση που γελάμε υπερβολικά, γιατί υπάρχει η αντίληψη πως έπειτα από αυτό θα μας προκύψει μεγάλη στενοχώρια, πως δηλ. *θα μας βγει ξινό το γέλιο*. Η ευχή στην προκειμένη περίπτωση είναι για να αποφύγουμε τη δυσάρεστη έκβαση μιας τέτοιας κατάστασης. Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *αχ* ή το *αχ Θεέ μου*, και είναι φορές, που μετά το ρ. της φρ. ακούγεται και το *τα τόσα* ή το *τόσο*. Ο πλ. και όταν το άτομο μιλάει μόνο για τον εαυτό του·
- *σπαρτάρισα απ' τα γέλια* ή *σπαρτάρισα στα γέλια* ή *σπαρτάρισα στο γέλιο*, γέλασα τόσο πολύ, που το κορμί μου παλλόταν από την ένταση: «μόλις έφαγε τη χυλόπιτα απ' την γκόμενα, πήρε τέτοια έκφραση ο καημένος, που σπαρτάρισα απ' τα γέλια»·
- *σπαρταριστό γέλιο*, που είναι τόσο έντονο ώστε κάνει το κορμί να πάλλεται: «το σπαρταριστό του γέλιο, ακουγόταν σ' όλο το σπίτι»·
- *τα γέλια θα σου βγουν σε κακό* ή *το γέλιο θα σε βγει σε κακό*, βλ. φρ. *τα γέλια θα σου βγουν ξινά*·
- *τα γέλια θα σου βγουν ξινά* ή *το γέλιο θα σου βγει ξινό*, προειδοποίηση σε άτομο που γελάει σε βάρος μας πως θα υποστεί μελλοντικά τις συνέπειες της πράξης του και θα στενοχωρηθεί πολύ: «τώρα γέλα, που μ' έριξες στη συναλλαγή, αλλά να θυμάσαι πως τα γέλια θα σου βγουν ξινά»·

- το 'ριξα στα γέλια ή το 'ριξα στο γέλιο, άρχισα να γελώ έντονα: «ήταν πολύ γελοία η κατάσταση να βλέπεις δυο οδηγούς να μαλώνουν και να βρίζονται στη μέση του δρόμου, επειδή τράκαραν λίγο τ' αυτοκίνητά τους και, καθώς τους έβλεπα, το 'ριξα στο γέλιο»·

- τρελάθηκα απ' τα γέλια ή τρελάθηκα στα γέλια ή τρελάθηκα στο γέλιο, γέλασα έξαλλα, με μικρά πηδήματα και χειρονομίες: «τρελάθηκα στα γέλια, μόλις τον είδα να γίνεται παπί απ' τα νερά που του πέταξε κάποια ηλίθια νοικοκυρά απ' το μπαλκόνι της»·

- χάνεται απ' τα γέλια ή χάνεται στα γέλια ή χάνεται στο γέλιο, γελάει τόσο πολύ, που παθαίνει σκοτοδίνη από το γέλιο: «όταν αρχίζει να γελάει, χάνεται απ' τα γέλια».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας